

Elisa Van Caulaert, moedige verzetsvrouw uit de Tweede Wereldoorlog

Op 27 februari 2014 besliste de gemeenteraad van Ninove om de nieuwe straat op de site van het oud-fabrieksgebouw 'De Wolf' de Elisa Van Caulaertstraat te noemen. Wie was deze bijzondere vrouw en waarom wordt ze geëerd met een straatnaam?

Het verhaal van Elisa Van Caulaert (1909 - 1994) begint kort na het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog. Elisa is als ambulancierster aan de slag gegaan. Samen met haar man Joseph De Coster helpt ze gevangengenomen Engelse soldaten te ontsnappen. Na een tijd wordt het echtpaar lid van de georganiseerde weerstand (groep-Genotte). Joseph en Elisa brengen verder ontsnapte Britse militairen in veiligheid en geven 'belangrijke' inlichtingen door aan de geallieerden.

In de herfst van 1941 worden alle leden van de groep-Genotte opgepakt. Joseph en Elisa worden beschuldigd van hulpverlening aan Engelse militairen. Joseph wordt vrijgelaten bij gebrek aan bewijzen. Elisa, die zwanger is, neemt alle schuld op zich en belandt in de gevangenis van Aken. Daar wordt op 9 juli 1942 haar zoon André geboren. De Duitsers gebruiken de geboorte als propagandamiddel voor de correcte manier waarop ze hun gevangenen behandelen: de kersverse moeder krijgt tijdelijk een voorkeursbehandeling, een foto van haar en de baby wordt aan de pers getoond.

Op 30 oktober 1942 wordt baby André overgedragen aan zijn papa Joseph. Mama Elisa vrijlaten is geen optie. Ze verblijft in verschillende Duitse gevangnissen en kampen: Essen, Zweibrücken, Gommern en Ravensbrück. De behandeling in die kampen is verschrikkelijk. De gevangenen verrichten er nu eens zware arbeid en hebben dan weer niets om handen tenzij "naalden tellen en in doosjes steken". Er is nauwelijks voedsel. Elisa is slachtoffer van medische experimenten, zodat een wonde een blijvende verlamming van de rechterhand veroorzaakt.

Op 25 april 1945 bevrijdt het Zweedse Rode Kruis een groot aantal vrouwen, onder wie Elisa, uit de ziekenbarakken van Ravensbrück. Ze weegt nog 38 kilo. Na een herstel in Zweden keert Elisa op 29 juni 1945 naar België terug. Thuis wachten haar echtgenoot en haar driejarige zoon op haar. De stad Ninove ontvangt haar 'oorlogsheldin' feestelijk.

Door een straat naar haar te noemen, geeft het stadsbestuur Elisa Van Caulaert de plek die ze verdient in de geschiedenis van Ninove. Door de Elisa Van Caulaertstraat letterlijk te koppelen aan de Fernand Tavernestraat - Fernand Taverne was Elisa's medestander in het verzet - worden twee helden uit de Tweede Wereldoorlog ten eeuwigden dage aan mekaar gekluisterd.

(Bron: R. STEYAERT, Elisa Van Caulaert, een moedige Ninoofse verzetsvrouw, Het Land van Aalst, jaargang LXIX, 2017, nummer 1, p. 49-58)

Duitse propagandafoto:
'stralende moeder' Elisa Van Caulaert
en haar pasgeboren zoon André